

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de leden van commissie Samenleving

Datum 22 mei 2012
Ons kenmerk STZ/JOS/2012/207608
Contactpersoon Fred Vonk
Doorkiesnummer 023-5115096
E-mail fvonk@haarlem.nl
Bijlagen Afdoeningsformulier griffie

Onderwerp Beantwoording vragen commissie Samenleving n.a.v. behandeling in de raadscommissie d.d. 9 februari 2012 van de nota opvang zwerfjongeren Spaarnezicht

Geachte leden,

Naar aanleiding van de behandeling van de collegenota 'Opvang zwerfjongeren Spaarnezicht' d.d. 25-01 2011 met kenmerk 2011/6325 is aan u toegezegd om, na samenspraak met collega Nieuwenburg, u nader te informeren over de relatie met de nieuwe wetgeving Wwnv en de decentralisatie AWBZ. (onderwerp: zwerfjongeren effect nieuwe wetgeving, progr 4)'.

Ik kan u het volgende mededelen.

AWBZ-begeleiding en WMO-begeleiding

De (extramurale) functies individuele begeleiding en dagbesteding in de AWBZ zijn bedoeld voor mensen die beperkingen hebben op het terrein van sociale zelfredzaamheid, psychisch functioneren en/of probleemgedrag. De kosten van deze functies worden tot nu toe – op grond van hierop afgegeven indicaties – gefinancierd vanuit de AWBZ.

Een klein deel van de zwerfjongeren in Spaarnezicht heeft een AWBZ indicatie voor begeleiding. Het overgrote deel komt niet voor een indicatie in aanmerking. Echter ook deze groep wordt begeleid door Spaarnezicht. We onderzoeken nog waarom sommige jongeren wel een AWBZ-indicatie hebben en andere niet. Bedoeling is dat ingaande 2014 de extramurale functies vanuit de AWBZ worden overgeheveld naar de WMO. Voor de nieuwe instroom gebeurt dat al ingaande 2013.

Jeugdzorg

Ingaande 2015 – met de transitie van de jeugdzorg – krijgen de Centra voor Jeugd en Gezin een belangrijke rol bij de aanpak van jongeren die kampen met multi problematiek – zoals zwerfjongeren. De wijze van aanpak is inmiddels (formeel maar nog niet geheel feitelijk) geregeld in het regionaal 'convenant zorgcoördinatie'. Kernbegrippen zijn vaste casemanager/zorgcoördinatie, integrale

aanpak op allerlei levensgebieden zoals zelfzorg, wonen, werken, financiën, vrije tijd, etc. Einddoel is de zelfredzaamheid op diverse levensgebieden in voldoende mate te bewerkstelligen.

Concreet houdt de verandering in dat de zorgcoördinatie van zwerfjongeren wordt georganiseerd vanuit het CJG, de doorgaande zorglijn beter is gewaarborgd en los komt te staan van de plek waar de jongere (tijdelijk) is gehuisvest: Spaarnezicht en/of zelfstandige woonruimte. Tevens komt er dan meer ruimte te investeren in preventie (vanaf 16 jaar) en het inzetten van zwaardere vormen van jeugdzorg. Met 'zwaardere vormen' wordt bedoeld dat gemeenten dan ook bevoegd zijn eenzijdig wettelijke jeugdzorgmaatregelen te treffen zoals bijvoorbeeld onder toezichtstelling (= toewijzen gezinsvoogd) of ontzetting uit het ouderlijk gezag.

Wet werk en bijstand (WWB) en Wet werken naar vermogen (WWnV)

Zwerfjongeren ontvangen nu, zo nodig, een uitkering in het kader van de WWB. Deze wet schrijft voor dat jongeren eerst vier weken naar werk en scholing moeten zoeken voordat zij bijstand kunnen krijgen. Als zij in deze periode verwijtbaar niet naar werk of scholing zoeken dan krijgen ze geen uitkering. In de praktijk kijkt de afdeling Bijzondere Doelgroepen van SoZaWe altijd goed naar de situatie van de zwerfjongere om (financieel) maatwerk te leveren. Als zwerfjongeren terugkeren naar school hebben ze recht op een studiebeurs en komt de uitkering te vervallen. Een andere regel is dat wanneer (zwerf)jongeren recht hebben op een uitkering de WWB voorschrijft dat bij de aanvraag een plan van aanpak wordt opgesteld om de (financiële) zelfredzaamheid te bevorderen. Verder kan van de jongere gedurende de uitkeringsperiode een tegenprestatie worden gevraagd, bijvoorbeeld een maatschappelijke nuttige activiteit. Hoewel hiervoor nog beleid moet worden gemaakt kan worden gesteld dat de gevraagde tegenprestatie in de WWB aansluit op de reguliere zorgaanpak: het bieden van structuur en dagactivering als voorbereiding op volledige re-integratie.

Ingaande 2013 worden deze WWB-regels voor jongeren ongewijzigd opgenomen in de WWnV. Het voornemen is aanvullend op deze regels de gemeenten de bevoegdheid te geven (zwerf)jongeren/volwassenen in het kader van WWnV medisch te laten keuren op mogelijkheden en mate van arbeidsparticipatie. Ingeval iemand 100% wordt afgekeurd dan is dit een indicatie voor Wajong/WSW. Bij gedeeltelijke afkeuring/beperkte mogelijkheden tot arbeidsparticipatie kan de werkgever in het kader van de WWnV een loonsuppletie/subsidie worden toegekend.

Aanpak feitelijk zwerfjongeren

Feitelijke zwerfjongeren zijn jongeren die kampen met multi problematiek en geen duurzame stabiele woonplek hebben maar vaak tijdelijk bij familie en/of vrienden verblijven – soms gebruik maken van de nachtopvang. Voor de aanpak van deze groep heeft de gemeente Haarlem een aanpak in ontwikkeling die in lijn is met de landelijke ontwikkelingen en de aanbevelingen van het ministerie van VWS (zie bijgevoegde brief van VWS d.d. 10 januari 2012). Kernbegrippen van de Haarlemse aanpak zijn: opsporen met behulp van het maatschappelijk werkveld, inschakelen van het CJG, trajectplan maken en begeleiden naar wonen, inkomen, onderwijs/werk alsmede zorg en/of hulpverlening.

Volgens landelijk onderzoek gaat het om circa 8.000 zwerfjongeren in Nederland.

Vertaald naar Haarlem en de Veiligheidsregio Kennemerland gaat het om respectievelijk 80 en 400 feitelijk zwerfjongeren. Eigen onderzoek moet uitwijzen of deze aantallen juist zijn.

Verbinden nieuwe regelingen en aanpak zwerfjongeren:

De WMO, het Convenant Zorgcoördinatie CJG/Jeugdzorg en Wwb/Wwnv hebben als gemeenschappelijk doel de zelfredzaamheid van burgers op de diverse leefgebieden te vergroten. Ook de instrumenten die in deze regelingen worden genoemd komen met elkaar overeen – zoals individueel plan van aanpak, bieden begeleiding, inzet dagbesteding, etc. De uitgangspunten die deze regelingen bieden zijn ruim voldoende te kunnen verbinden en de aanpak van de (feitelijke en residentiele) zwerfjongerenproblematiek te versterken.

In het 3^e kwartaal van 2012 volgen voorstellen over de Haarlemse aanpak

Op dit moment verkeren we nog in een onderzoeksfase. Immers de nieuwe regelingen zijn nog niet geldig en/of op dit moment nog onvoldoende (financieel) uitgewerkt om daar een definitief voorschot op te nemen. Pas in 2016 zijn wij in staat om naar eigen inzicht integraal gebruik te maken van het totaal palet van jeugdzorgmaatregelen. In welke mate is voor een groot deel afhankelijk van de middelen die hiervoor vanuit het Rijk beschikbaar worden gesteld. Immers de transitie gaat gepaard met forse bezuinigingen.

Ondanks de gefaseerde invoering van de nieuwe regelingen en de bestaande financiële onduidelijkheden zijn wij voornemens onze planvorming zoveel mogelijk in lijn te brengen met de nieuwe ontwikkelingen. Voor de zomer van 2012 zullen wij hiertoe nadere voorstellen doen.

Tot slot

Bij de beantwoording van de vragen heb ik geen rekening kunnen houden met de politieke ontwikkelingen in Den Haag. Het is mogelijk dat onderdelen van de voorgenomen wettelijke ontwikkelingen controversieel worden verklaard, worden gewijzigd en/of de invoering ervan wordt uitgesteld.

Met vriendelijke groet,

Jack Chr. van der Hoek

Kopie:

1. archief,
2. Jan Nieuwenburg,
3. Jack van der Hoek,
4. stadszaken/jos/Fred Vonk